

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΥΓΕΝΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Οι Προκαθήμενοι των πρεσβυγενών Ορθοδόξων Πατριαρχείων και της παλαιφάτου Αυτοκεφάλου Εκκλησίας Κύπρου προς το πλήρωμα των Εκκλησιών των και προς κάθε άνθρωπον καλής θελήσεως.

Αδελφοί αγαπητοί και τέκνα προσφιλή, χαίρετε εν Κυρίω πάντοτε!

«Ευχαριστούμεν τω θεώ πάντοτε περί πάντων υμών μνείαν υμών ποιούμενοι επί των προσευχών ημών, αδιαλείπτως μνημονεύοντες υμών του έργου της πίστεως και του κόπου της αγάπης και της υπομονής της ελπίδος του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού» (Α' Θεσ. 1, 2-3).

Ακολουθώντας την προτροπήν του Αποστόλου, καθ' ην εν τη Εκκλησία του Χριστού «είτε πάσχει εν μέλος, συμπάσχει πάντα τα μέλη, είτε δοξάζεται εν μέλος, συγχαίρει πάντα τα μέλη» (Α' Κορ. 12, 26), συνήχθημεν εις την καθέδραν του ιστορικού και μαρτυρικού Οικουμενικού Πατριαρχείου τη προσκλήσει και υπό την προεδρείαν του εν ημίν πρώτου τη τάξει και τη τιμή, δια να βιώσωμεν και διαδηλώσωμεν την συνέχουσαν ημάς αγάπην του Χριστού (Β' Κορ. 5,14) πάντοτε, και ιδιαιτέρως όλως εν ημέραις πειρασμών και θλίψεων.

Συνήλθομεν ενταύθα επί το αυτό οι έχοντες την ευθύνην της ηγεσίας και διαποιμάνσεως των παλαιφάτων και ιστορικών Εκκλησιών, τας οποίας ίδρυσαν οι Απόστολοι του Χριστού και ανεκήρυξαν αυτοκεφάλους αι Οικουμενικαί Σύνοδοι της μιας αδιαιρέτου Εκκλησίας, εις αναβίωσιν έθους παλαιού, και προς ανταλλαγήν σκέψεων και αντίδοσιν αγάπης και στηριγμού εξ αφορμής όσων συμβαίνουν κατ'αυτάς εις τον ιστορικόν χώρον της γεωγραφικής περιοχής, εις την οποίαν η πρόνοια του θεού έταξε τας Εκκλησίας μας από αρχαιοτάτων χρόνων.

Κατά θείαν πρόνοιαν, η Εκκλησία του Χριστού εγεννήθη ως ιστορική πραγματικότητα εις τον χώρον της καλουμένης Μέσης Ανατολής. Ο ιδρυτής και το θεμέλιόν της Κύριος ημών Ιησούς Χριστός εγεννήθη κατά σάρκα εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας (Ματθ. 2,1), όπου εξέλεξε τους Δώδεκα μαθητάς και αποστόλους Του και τους απέστειλε να κηρύξουν το Ευαγγέλιόν Του αρχικώς εις τον χώρον εκείνον (Ματθ. 10,6), όπου έπαθε και ανέστη, και όπου ιδρύθη η πρώτη Εκκλησία των Ιεροσολύμων, και από εκεί εις «πάντα τα έθνη» (Ματθ. 28,19). Εις τον χώρον αυτόν ιδρύθησαν και διέλαμψαν τα πρώτα μεγάλα κέντρα του Χριστιανισμού, αι Εκκλησίαι της Αλεξανδρείας, της Αντιοχείας, των Ιεροσολύμων και της Κύπρου, και εθεμελιώθη το σύστημα της όλης ενιαίας και αδιαιρέτου Εκκλησίας.

Εις τον χώρον τούτον έχει βαθείας τας ρίζας της η Εκκλησία του Χριστού, όλως δε ιδιαιτέρως η αγία Ορθόδοξος Εκκλησία. Ο χώρος αυτός καθηγιάσθη με το αίμα των μαρτύρων της Ορθοδόξου πίστεως και τα δάκρυα των οσίων της. Ουδείς έχει το ηθικόν δικαίωμα να παραβλέψη τούτο, και κάθε κοσμική δύναμις υποχρεούται να το σεβασθή. Οι ανήκοντες εις τας εκεί Ορθοδόξους Εκκλησίας χριστιανοί ευρίσκονται εκεί από αιώνων, και ουδεμία «εθνοκάθαρσις» η «θρησκευοκάθαρσις» δύναται να τους μετακινήση η να δυσχεράνη καθ'οιονδήποτε τρόπον την εκεί ελευθέραν διαβίωσιν και δράσιν των, χωρίς να παραβή τα πλέον στοιχειώδη δικαιώματα του ανθρώπου.

Η Ορθόδοξος Εκκλησία, ακολουθούσα την Βιβλικήν αρχήν «Του Κυρίου η γη και το πλήρωμα αυτής» (Ψαλμ. 23,1), ουδέποτε ημπόδισε λαούς άλλων θρησκευτικών πιστευμάτων να συμβιώσουν με αυτήν ειρηνικώς εις τον ίδιον χώρον. Και όταν ακόμη άλλα θρησκευάματα δια της βίας κατέκτησαν τον χώρον της από αιώνων διαβιώσεώς της ευρήκε τρόπους προσαρμογής και συνυπάρξεως ειρηνικώς μετά των ετεροθρήσκων. Η μισαλλοδοξία ουδέποτε εχαρακτήρισε την Ορθόδοξον Εκκλησίαν.

Ατυχώς, εις την εποχήν μας ανεπτύχθη και έχει οξυνθή ο φόβος του Άλλου, του διαφορετικού. Θύμα αυτής της καταστάσεως τείνουν να γίνουν και αυτοί οι ίδιοι οι χριστιανοί, ιδιαιτέρως εις τον χώρον της Μέσης Ανατολής. Εις πολλάς περιπτώσεις οι χριστιανοί αντιμετωπίζονται ως πολίται «δευτέρας κατηγορίας». Εις άλλας περιπτώσεις βεβηλώνονται η και καταστρέφονται οι τόποι της λατρείας των, οι οποίοι ενίοτε αποτελούν σπουδαία μνημεία πολιτισμού, η περιορίζεται η τέλεσις των θρησκευτικών ακολουθιών των και η εκπαίδευσις του κλήρου. Εις όλα αυτά προστίθενται κατά καιρούς και επιθέσεις βίας φονικής κατά των χριστιανών, προερχομένης από ακραίους φανατικούς θρησκευτικούς κύκλους. Αυτονόητον βεβαίως είναι ότι και οι χριστιανοί, οπουδήποτε και αν ευρίσκωνται, υποχρεούνται να σέβωνται τους τόπους λατρείας των άλλων θρησκευτικών κοινοτήτων.

Οι Ορθόδοξοι πιστεύομεν εις τον λόγον της Γραφής «η τελεία αγάπη έξω βάλλει τον φόβον» (Α' Ιωάν. 4,18). Δεν φοβούμεθα τον Άλλον, οιαδήποτε και αν είναι η πίστις του. Τον εναγκαλιζόμεθα ως αδελφόν, και αναμένομεν να πράξη και αυτός το ίδιον δι'ημάς. Αλλά και δεν παύομεν να αξιώμεν την προστασίαν, την οποίαν δικαιούμεθα από τα κράτη, εις τα οποία διαβιούμεν. Τούτο, πιστεύομεν, είναι η μόνη λύσις των προβλημάτων της πολυπαθούς περιοχής της Μέσης Ανατολής, αλλά και όλου του κόσμου.

Ας εντείνωμεν, λοιπόν, τον διαχριστιανικόν και τον διαθρησκευτικόν διάλογον της καταλλαγής. Το Οικουμενικόν Πατριαρχείον έχει ήδη από ετών καθιερώσει τον διαθρησκευτικόν διάλογον μετά των άλλων δύο μονοθεϊστικόν θρησκειών, συμφώνως και προς την σχετικήν απόφασιν της Γ' Προσυνοδικής Πανορθόδοξου Διασκέψεως (1986). Επικροτούμεν και στηρίζομεν την προσπάθειαν αυτήν, ιδιαιτέρως εις τας δυσκόλους αυτάς ημέρας, κατά τας οποίας συνταράσσει η βία την περιοχήν, εις την οποίαν ηκούσθη το πρώτον η εντολή της αγάπης και το μήνυμα της ειρήνης.

Απευθυνόμενοι, λοιπόν, προς τους εν τη Μέση Ανατολή και τους ανά τον κόσμον πολιτικούς και θρησκευτικούς ηγέτας τους καλούμεν εις την εκπόνησιν αρχών και δεσμεύσεων ειρηνικής συμβιώσεως των πιστών των διαφόρων θρησκευτικών παραδόσεων, και δηλώνομεν αλληλέγγυοι προς όσους υφίστανται διακρίσεις, βίαν και διωγμούς. Συμπάσχομεν με τους ταλαιπωρούμενους από τας εκρήξεις βίας αδελφούς, με τα αθώα θύματα των πολεμικών συγκρούσεων και με τα πλήθη των ανθρώπων, οι οποίοι υποχρεούνται να εγκαταλείψουν τας εστίας των και να ακολουθήσουν τον σκληρόν δρόμον της μεταναστεύσεως. Κατανοούμεν την επιθυμίαν και ανάγκην των λαών δια πολιτικήν ελευθερίαν και προστασίαν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των και καλούμεν τας αρμοδίας κυβερνήσεις να προβούν αμέσως εις την πλήρη εξασφάλισιν των δικαιωμάτων τούτων. Η Εκκλησία δεν αναμειγνύεται εις την πολιτικήν, αποδίδουσα «τα του Καίσαρος τω Καίσαρι και τα του Θεού τω Θεώ» (Ματθ. 22,21). Η πολιτική ως μέθοδος αντιμετώπισεως των προβλημάτων του ανθρώπου ανήκει εις άλλους, και όχι εις την Εκκλησίαν. Τα προβλήματα όμως καθ'εαυτά και αι βασικά ανθρωπολογικά και κοινωνιολογικά αρχαί της αντιμετώπισεώς των δεν είναι δυνατόν να αφήνουν αδιάφορον την Εκκλησίαν, ιδιαιτέρως όταν προσβάλλωνται η κινδυνεύουν η αξιοπρέπεια και η ελευθερία του ανθρωπίνου προσώπου ως «εικόνας του Θεού» (Γεν. 1,26) και η «καλή λίαν» δημιουργία Του (Γεν. 1,31).

Το τελευταίον τούτο σημείον της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος τείνει να υποτιμηθή και να θεωρηθή δευτερευούσης σημασίας υπό την ασφυκτικήν πίεσιν των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, τα οποία ταλανίζουν σήμερον την περιοχήν της Μέσης Ανατολής. Αλλ'η αντίληψις αυτή και εσφαλμένη είναι και επικίνδυνος.

Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος θα εκμηδενίση τελικώς τα τυχόν κοινωνικά και οικονομικά οφέλη από οιαδήποτε πολιτικήν αλλαγήν, δια την οποίαν διεξάγονται σήμερον αγώνες επί τιμή αίματος πολλών. Τούτο μας ωδήγησεν εις την απόφασιν να υιοθετήσωμεν την πρότασιν του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όπως προετοιμάσωμεν και πραγματοποιήσωμεν συντόμως συνάντησιν θρησκευτικών ηγετών της περιοχής, κατά την

οποίαν θα συμφωνηθή και θα διακηρυχθή εν είδος οικολογικής «Χάρτας της Μεσογείου». Δια του τρόπου αυτού η Ορθόδοξος Εκκλησία όχι μόνον θα εκπληρώση χρέος της έναντι της δημιουργίας του Θεού, αλλά και θα συμβάλη εις την ειρηνικήν συνύπαρξιν και συνεργασίαν των θρησκειών της σπαρασσομένης σήμερον από συγκρούσεις περιοχής της Μεσογείου.

Αδελφοί και τέκνα εν Κυρίω,

«Η θλίψις υπομονήν κατεργάζεται, η δε υπομονή δοκιμήν, η δε δοκιμή ελπίδα, η δε ελπίς ου καταισχύνει, ότι η αγάπη του Θεού εκκέχεται εν ταις καρδίαις ημών» (Ρωμ. 5, 3-5).

Η σκέψις και η καρδιά μας είναι πλησίον όλων όσοι σήμερον υποφέρουν δεινώς εις την περιοχήν των Εκκλησιών μας, όσοι στερούνται της ελευθερίας των και των θρησκευτικών δικαιωμάτων των εις όλον τον κόσμον, ιδιαιτέρως δε εις την περιοχήν της Μέσης Ανατολής. Οι θρησκευτικοί ηγέται, οιασδήποτε πίστεως και αν είμεθα, έχομεν χρέος να συμβάλωμεν με όλας τας δυνάμεις μας εις την ειρηνικήν συνύπαρξιν όλων των θρησκευτικών κοινοτήτων εις την περιοχήν της Μέσης Ανατολής. Ο χώρος ούτος πρέπει και δύναται να καταστή χώρος ειρήνης και φιλίας όλων των ανθρώπων.

Ταύτα από του Κέντρου τούτου της Ορθοδοξίας διαμηνύοντες προς κάθε άνθρωπον καλής θελήσεως ασπαζόμεθα και επευλογούμεν πάντας εν αγάπη.

Εν Φαναρίω, τη 2α Σεπτεμβρίου 2011.